

ĐỀ THI CUỐI HỌC KÌ 2 – ĐỀ 4**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 12****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. ĐỌC HIỂU (4đ)***Học sinh đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi kế tiếp***KHÁT VỌNG(*)****(Nguyễn Khoa Điềm)**

Ta lớn lên khao khát những chân trời
Những mảnh đất chân mình chưa bén được
Những biển khơi chứa mặt trời đỏ rực
Những ngàn sao trôi miết giữa màu xanh

Ôi có cách gì ta được ngắm những bình minh
Buổi vũ trụ chớp bùng nên sự sống
Và ánh sáng trên chiếc xe vàng chuyển động
Bỗng một ngày ấm áp kể ta nghe
Về những con người của thiên thể xa xôi
Muốn bầu bạn với con người Trái đất

Ôi phút đó ta vùng lên ngậy ngát
Muốn ôm choàng hết tất cả trời mây
Trái tim ta nặng trĩu những mê say
Sẽ gieo xuống làm âm vang mặt đất...

Nhưng em ơi, cái điều trông đợi nhất
Vẫn những gì có thể có hôm nay

Từ hôm nay, trên mảnh đất ta đây
Ta nắm nó như sợi mây vững chãi
Rồi rút dần từ cánh rừng vĩ đại
Của cuộc đời hằng nuôi dưỡng chúng ta

Và điều kỳ thay! Ta bỗng loá bất ngờ
Ta đã thấy cuộc đời vô hạn
Giữa đất đai, nhân dân, bè bạn
Ta tìm ra ánh sáng của Con Người
Những Con Người làm sông núi sáng tươi...

(Nguyễn Khoa Điềm, Mặt đường khát vọng, NXB Giải phóng, 1974)

*Nhan đề do nhóm biên soạn đặt

Câu 1. Xác định thể thơ và nhân vật trữ tình trong trích đoạn Khát vọng?(0.5đ)

Câu 2. Đặt tên cho 2 phần trong trích đoạn trên. (0.5đ)

Câu 3. Phân tích một số hình ảnh, từ ngữ và thủ pháp nghệ thuật thể hiện khát vọng, cảm xúc của nhân vật trữ tình ở phần 1. (1.0 đ)

Câu 4. Em hiểu như thế nào về 2 dòng thơ: Trái tim ta nặng trĩu những mê say/
Sẽ gieo xuống làm âm vang mặt đất?(1.0đ)

Câu 5. Tác giả muốn nói với độc giả điều gì trong phần 2 của đoạn trích Khát vọng? (1.0đ)

II. LÀM VĂN (6,0 điểm)

Câu 1. Viết đoạn 200 chữ (2.0đ)

Phân tích cách bộc lộ cảm xúc, sự say mê, dâng hiến cho cuộc đời của nhân vật trữ tình trong đoạn trích. Điều đó có ý nghĩa gì, tác động như thế nào tới em?
(chú ý cách xưng hô của nhân vật trữ tình)

Câu 2. Viết văn bản 600 chữ (4.0đ)

Đọc đoạn văn bản sau làm cơ sở để bàn luận về mối liên hệ giữa lòng kiên nhẫn và sự trau dồi tài năng của mỗi con người.

Tôi đã bắt đầu nghiên cứu về lòng kiên nhẫn trong nhiều năm, nhưng cách đây vài tháng tôi mới bắt đầu xem xét đến mối liên hệ giữa lòng kiên nhẫn và sự trau dồi tài năng. Eric Hoffer phát biểu về mối quan hệ này: “Điều cốt lõi của một tài năng thật sự là người đó phải nhận thức được rằng bất kỳ thành tựu dù lớn hay bé cũng luôn gắn liền với những khó khăn nhất định. Và chính nhờ sự kiên trì theo đuổi mục tiêu đến cùng mà họ vượt qua tất cả trở ngại và đạt được thành công cuối cùng. Do đó tài năng là một dạng của sự kiên trì. George Louis Leclerc de Buffon cũng nhận xét tương tự: “Bản thân thiên tài không là gì cả, thiên tài là người dồi dào khả năng kiên nhẫn”. Những nhà tư tưởng này nhắc cho chúng ta nhớ rằng tài năng phải được trau dồi thường xuyên. Cũng giống như viên ngọc muốn sáng đẹp cần qua quá trình mài giũa, tài năng thiên phú, “sơ khai” còn cách tài năng đích thực rất xa. Mọi tiềm năng của chúng ta đều đòi hỏi sự nỗ lực trong một thời gian dài trước khi trở thành tài năng thật sự. Điều này chỉ có thể đạt được khi chúng ta kiên trì thực hiện mục tiêu của mình, dù có mất bao lâu đi chăng nữa.

(Trích Sức mạnh lòng kiên nhẫn, M.J.M.J.Ryan, NXB Trẻ, 2011)

-----Hết-----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.
- Giám thị không giải thích gì thêm.

Đáp án đề 4**Câu 1. (0,5đ)****Câu 1.** Xác định thể thơ và nhân vật trữ tình trong trích đoạn Khát vọng?(0.5đ)**Phương pháp giải:**

Đọc kĩ bài thơ

Chú ý số từ trong câu, số câu trong bài

Lời giải chi tiết:

Thể thơ tự do

Nhân vật trữ tình: con người đầy sức trẻ, yêu đời và khát khao được dâng hiến, cống hiến cho đất nước

Câu 2 (0,5 điểm)**Câu 2.** Đặt tên cho 2 phần trong trích đoạn trên. (0.5đ)**Phương pháp giải:**

Chia văn bản thành 2 phần

Đọc kĩ 2 phần và rút ra nội dung chính

Lời giải chi tiết:

- Phần 1(14 câu đầu): Khát vọng khám phá vũ trụ của tâm hồn yêu đời
- Phần 2 (11 câu thơ cuối): Dựng xây đất nước bằng trí tuệ của con người.

Câu 3 (1đ)**Câu 3.** Phân tích một số hình ảnh, từ ngữ và thủ pháp nghệ thuật thể hiện khát vọng, cảm xúc của nhân vật trữ tình ở phần 1. (1.0 đ)**Phương pháp giải:**

Đọc kĩ phần 1

Lựa chọn những hình ảnh, từ ngữ, thủ pháp thể hiện cảm xúc của nhân vật trữ tình

Lời giải chi tiết:

- Hình ảnh: biển khơi chứa mặt trời đỏ rực; ngàn sao trôi miết giữa màu xanh; chiếc xe vàng chuyển động.

– Từ ngữ: Ta lớn lên khao khát; Ôi có cách gì ta được ngắm; Ôi phút đó; ngây ngất; Muốn ôm choàng hết tất cả trời mây/Trái tim tay nặng trĩu những mê say.

- Điệp từ, điệp cấu trúc câu: Những mảnh đất; Những biển khơi; Những ngàn sao; ẩn dụ: ánh sáng trên chiếc xe vàng chuyển động.

→ Hình ảnh, từ ngữ, sắc màu rực rỡ gợi không gian, vũ trụ bao la, rộng lớn, lộng lẫy đầy hấp dẫn, cuốn hút.

→ Dùng cảm thán, hàng loạt tính từ, những từ cùng trường nghĩa để thể hiện trực tiếp cảm xúc ngây ngất, say mê hân hoan trước cuộc đời... khát vọng được khám phá, chinh phục, sở hữu sự sống và vũ trụ...

Câu 4 (1 điểm)

Câu 4. Em hiểu như thế nào về 2 dòng thơ: Trái tim ta nặng trĩu những mê say/
Sẽ gieo xuống làm âm vang mặt đất?(1.0đ)

Phương pháp giải:

Chú ý những chi tiết, hình ảnh nổi bật trong 2 dòng thơ

Lời giải chi tiết:

– Tâm hồn thi sĩ thăng hoa, đắm mình trong cảm xúc say mê, ngây ngất với vũ trụ, đất trời, bởi Trái tim ta nặng trĩu những mê say → một cái “ta” rất đời tư hào và tin yêu cuộc đời.

- Thể hiện quan điểm: có tình yêu sự sống, tình yêu với cuộc đời, con người sẽ làm nên những điều kỳ diệu. Chỉ có say mê mới khiến mặt đất âm vang.

→ Câu thơ đẹp, chứa chan cảm xúc, niềm tin yêu vào cuộc đời, ẩn chứa những khái quát, triết lí sâu xa...

Câu 5 (1đ)

Câu 5. Tác giả muốn nói với độc giả điều gì trong phần 2 của đoạn trích Khát vọng? (1.0đ)

Phương pháp giải:

Đọc kĩ phần 2 và rút ra nội dung chính

Từ đó rút ra điều tác giả muốn nói với độc giả

Lời giải chi tiết:

- Bộc bạch trực tiếp suy nghĩ rất thực tế: cái điều trông đợi nhất; có thể có hôm nay; Từ hôm nay, trên mảnh đất ta đây → Khát vọng hãy bắt đầu từ việc dựng xây đất nước bằng những hành động cụ thể của ngày hôm nay, trên mảnh đất đã nuôi dưỡng ta, nơi ta đang sinh sống
- Hãy dùng trí tuệ của mình để tìm ra ánh sáng của Con Người; làm sông núi sáng tươi+ Dùng hàng loạt động từ (nắm nó, rút dần, tìm ra, làm) khẳng định hãy bắt đầu từ sáng tạo, khơi dậy khát khao, trí tuệ tiềm ẩn ở con người → Hãy bắt đầu với yếu tố con người. Bởi chỉ có Con Người mới có thể làm sông núi sáng tươi...

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. Viết đoạn 200 chữ (2.0đ)

Phân tích cách bộc lộ cảm xúc, sự say mê, dâng hiến cho cuộc đời của nhân vật trữ tình trong đoạn trích. Điều đó có ý nghĩa gì, tác động như thế nào tới em? (chú ý cách xưng hô của nhân vật trữ tình)

Phương pháp giải:

Xác định yêu cầu về dung lượng và vấn đề nghị luận

Chú ý các tính từ bộc lộ cảm xúc của tác giả. Từ đó nêu tác động đến bản thân

Lời giải chi tiết:

Đoạn đủ dung lượng và nội dung hướng vào các ý sau:

- Mạch cảm xúc đi từ khát vọng lãng mạn khám phá vũ trụ của tâm hồn yêu đời say đắm đến khẳng định: Dựng xây đất nước bằng trí tuệ của con người từ hôm nay
- Nhân vật trữ tình xưng “ta”, “chúng ta” 10 lần trong văn bản Khát vọng (ở khắp các khổ thơ của đoạn trích). Đó là cái ta rộng lớn, cái ta đại diện cho thế hệ trẻ mang khát vọng, hoài bão dùng trí tuệ sức lực của mình để xây dựng đất nước → Cái ta ấy sẽ tác động tới bạn đọc, cuốn người đọc vào mạch cảm xúc say mê trào dâng của tác giả
- Tác động tới cá nhân: HS tự thể hiện góc nhìn của cá nhân

Câu 2. Viết văn bản 600 chữ (4.0đ)

Đọc đoạn văn bản sau làm cơ sở để bàn luận về mối liên hệ giữa lòng kiên nhẫn và sự trau dồi tài năng của mỗi con người.

Phương pháp giải:

Xác định yêu cầu về hình thức, dung lượng và vấn đề nghị luận

Vận dụng kĩ năng viết bài nghị luận về một vấn đề đời sống

Lời giải chi tiết:

Phần chính	Nội dung cụ thể
Mở bài (0,5đ)	- Giới thiệu vấn đề: mối liên hệ giữa lòng kiên nhẫn và sự trau dồi tài năng - Nêu khái quát: Tính cấp thiết của vấn đề đối với tuổi trẻ
Thân bài (2,75đ)	*Nêu cách hiểu về kiên nhẫn và sự trau dồi tài năng - Kiên nhẫn là sự kiên trì theo đuổi mục tiêu đến cùng, vượt qua tất cả trở ngại và đạt được thành công cuối cùng - Rèn luyện, bồi dưỡng (một tố chất, một hoạt động, kĩ năng) làm cho bản thân ngày càng tốt hơn *Bàn luận về mối liên hệ giữa lòng kiên nhẫn và sự trau dồi tài năng - Kiên nhẫn và sự trau dồi tài năng có mối liên hệ mật thiết với nhau (phân tích, lí giải và đưa dẫn chứng) - Ví dụ về: + gương kiên nhẫn về sự trau dồi tài năng dẫn đến thành công + Những người thiếu kiên nhẫn và trau dồi không thành công → Phân tích nguyên nhân dẫn đến 2 trường hợp trên

	* Quan điểm của cá nhân và đề xuất cách thực hiện trau dồi trải năng của cá nhân
Kết bài (0,25đ)	- Nhận thức của cá nhân về vấn đề - Hành động/ dự định của cá nhân (để không lãng phí thời gian)
Yêu cầu khác (0,5đ)	- Sử dụng các thao tác phân tích, đối chiếu chứng minh, bình luận - Dẫn chứng phù hợp với lí lẽ, luận điểm